

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

ACİL EYLEM - GÖZLEMEVİ

TUR 006 / 0921 / OBS 097

Fiziksel ve sözlü saldırı /
Hakim ve avukatların bağımsızlığı önünde engel /
Adil yargılamanın engellenmesi /
Aşırı güç kullanımı

Türkiye

17 Eylül 2021

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH) ve Dünya İşkenceyle Mücadele Örgütü (OMCT) ortaklığıyla oluşturulan İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi, **Türkiye**'deki aşağıda belirtilen durum konusunda müdahalenizi talep etmektedir.

Durum açıklaması:

Gözlemevi, Diyarbakır Barosu yönetim kurulu üyelerine ve insan hakları avukatlarına mahkeme salonunda polis memurları ve bir mahkeme başkanı tarafından yapılan fiziksel ve sözlü saldırılar hakkında bilgilendirilmiştir.

13 Eylül 2021 tarihinde Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada, Mahkeme başkanının Özgür Kadın Hareketi (Tevgera Jinên Azad-TJA) Dönem Sözcüsü **Ayşe Gökkan**'ın¹ Kürtçe savunmasını yanlış anlaması nedeniyle Ayşe Gökkan'ı temsilen insan hakları avukatı **Lütfiye Berfin Gökkan** araya girerek müvekkilinin ayrıntılı savunmasını hazırlaması için ek süre talep etti. Mahkeme başkanı avukata, *“sana söz vermedim, otur, hadsizlik etme, ben bilirim ne yapacağımı, otur dedim sana, bu dosya çok vahim biliyor musunuz, içinde üç ayrı üyelik ve propaganda suçları var, çok ağır bir dosya bu, bırakın ben işimi yapayım...”* diye bağırdı ve elini kürsüye vurarak, *“Hepinizi salondan atacağım”* dedi.

Başkan ardından ek süre talebine karar vermek için sadece savunma avukatlarını dışarı çıkarttı. Diğer avukatların ve o sırada duruşma salonunda bulunan sanık yakınlarının da tanık olduğu üzere, mahkeme başkanı diğer mahkeme üyeleriyle istişare etmeden talebi reddetti ve sanığa *“bak avukatların senin savunmanı nasıl sabote ediyor”* dedi. Sonrasında mahkeme başkanı, mahkeme görevlisine *“Bu avukatların hepsini mahkeme salonundan atacağım”* diyerek kadın polis memurlarını çağırmasını söyledi. Yaklaşık 10 polis duruşma salonuna girdi ve mahkeme başkanı onlara *“tek bir müdafî, ben söz vermeden konuşmaya kalkarsa salondan atacaksınız. Zor kullanın, tutun ve atın... daha doğrusu önce ben ihtar edeceğim avukatları,*

1 Özgür Kadın Hareketi (Tevgera Jinên Azad-TJA) Dönem Sözcüsü Ayşe Gökkan, Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde “terör örgütü yöneticiliği” ve “terör örgütü üyeliği” suçlarından yargılanıyor. Gökkan, 28 Ocak 2021 tarihinden bu yana tutuklu yargılanıyor. Mahkeme daha önce Gökkan'ın Kürtçe savunma yapma talebini reddetmişti.

ihlara rağmen çıkmazlarsa o zaman siz tutup atacaksınız salondan” dedi.

Savunma avukatları daha sonra tekrar duruşma salonuna alınırken, sanığın savunmasına devam edildi. Kısa süre sonra Diyarbakır Barosu başkanı **Nahit Eren**, yönetim kurulu üyesi **Mehdi Özdemir** ve diğer yönetim kurulu üyeleri duruşmayı izlemek için duruşma salonuna girdi. Bu sırada avukat **Özüm Vurgun**, müvekkiline ve tercümana su almak için mahkeme salonundan çıkmak üzereyken, mahkeme başkanı kendisine “*nereye gidiyorsun, bana sormadan çıkamazsın, otur yerine*” diye bağırdı. Bunun üzerine Baro Başkanı Nahit Eren ayağa kalkıp kendini tanıtarak beyanda bulunmayı talep etti ve mahkeme Eren’e söz verdi. Eren, “*Sayın başkan, duruşma düzenini bozmamak için daha önce söz alamadım. Ancak şu an yine bir meslektaşımıza haksız yere müdahale ettikten sonra söz alma ihtiyacı duydum. Sizlere bir kez daha hatırlatmak isteriz ki savunma makamı yargılamanın temel sujesidir. Sizlerin gerek duruşma başlarken gerek şu anda meslektaşlarımıza karşı haksız tutumunuzu kabul etmiyoruz*” dedi. Mahkeme başkanının duruşmanın başında olanları Eren’in nasıl bildiğini sorgulaması üzerine, Eren diğer yönetim kurulu üyelerinin duruşmayı izlemek için hazır bulunduğunu ve durumu kendisine aktardıkları yanıtını verdi.

Eren konuşmaya çalışırken mahkeme başkanı “*atın şunu*” diye bağırdı. Avukatlar, avukatların mahkeme salonundan çıkarılmasının hukuka aykırı olduğunu ifade ederek itiraz etti, ancak mahkeme başkanı herkesi dışarı çıkarttıracağını tekrarladı. Bunun üzerine mahkeme salonundaki polis memurları, avukatlar da dahil olmak üzere herkesi zor kullanarak duruşma salonundan çıkarmaya çalıştı. Mahkeme salonunda sanığın bir akrabasının fenalaşıp bayılmasına rağmen polis memurları saldırıya devam etti.

Bu sırada polis memurları, Baro yönetim kurulu üyesi Mehdi Özdemir’i sağ kolundan tutup sürükleyerek mahkeme salonu dışında gözaltına almaya çalıştı. Bu durumu gören Nahit Eren, polis memurlarına Özdemir’in yönetim kurulu üyesi olduğunu söyledi. Ancak bir polis memuru Nahit Eren’i de iterek “*terbiyesiz, şerefsizsiniz*” diyerek hakaret etti. Baro yönetim kurulu üyesi **Seyit Rıza Karakaş**, bir polis memuru tarafından göğüs kafesinden yumruklandı. Avukatlar **Çiğdem Sevimli**, **Serdar Özer**, **Gözde Engin** ve **Muhammed Tapancı** ise duruşma salonunun girişinde itilerek darp edildi.

Avukatlar ayrıca sanığın akrabalarından birinin polis tarafından haksız yere alıkonulduğunu tespit etti ve polise kişinin serbest bırakılmasını söyledi. Bir başka polis memuru orada bulunan memurlara “*kimseyi bırakmayın, tutun*” diye bağırdı. Nahit Eren ve Baro yönetim kurulu üyesi **Öykü Çakmak**, sanığın akrabasını hangi gerekçeyle alıkoyduklarını sormaları nedeniyle polisler tarafından itilerek darp edildi.

Bu saldırılara uğrayan Baro başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin de aralarında bulunduğu avukatlar, 14 Eylül 2021 tarihinde, "kamu görevlisine hakaret" ve "kanunsuz emrin uygulanmasından dolayı görevi kötüye kullanma" suçlarından Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Bu Acil Eylem çağrısının yayınlandığı tarihte, söz konusu şikayetle ilgili herhangi bir gelişme olmamıştır.

Gözlemevi, Diyarbakır Barosu yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere insan hakları avukatlarına yönelik, hakim ve avukatların bağımsızlığı ve adil yargılanma hakkının önünde açık bir engel teşkil eden fiziksel ve sözlü saldırıları kınamakta ve Türkiye yetkililerini, Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi başkanı ve saldırılara karışan polis memurlarının eylemleri

hakkında bağımsız, kapsamlı, tarafsız ve şeffaf bir soruşturma yürütmeye çağırmaktadır.

İstenen eylemler:

Lütfen aşağıdaki talepler doğrultusunda Türkiye'deki yetkililere yazınız:

i. Diyarbakır Barosu yönetim kurulu üyeleri ve insan hakları avukatları ile birlikte, Türkiye'deki tüm insan hakları savunucularının bedensel ve ruhsal bütünlüğünün korunmasının her koşulda teminat altına alınması;

ii. Yukarıda bahsedilen saldırılara ilişkin bağımsız, kapsamlı, tarafsız ve şeffaf bir soruşturma yürütülmesi ve sorumlulara hukuka uygun şekilde yaptırım uygulanması;

iii. Her koşulda adil yargılanma hakkı ile hakim ve avukatların bağımsızlığının teminat altına alınması.

Adresler:

- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan. e-posta: contact@tccb.gov.tr
- Adalet Bakanı Abdülhamit Gül. e-posta: info@adalet.gov.tr
- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu. e-posta: diab@icisleri.gov.tr; sti@icisleri.gov.tr
- Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay, Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Daimi Temsilciliği, Brüksel, Belçika. e-posta: info@turkdeleg.org; tr-delegation.eu@mfa.gov.tr
- Büyükelçi Sadık Arslan, BM Cenevre Ofisi nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği, İsviçre. e-posta: turkey.unog@mfa.gov.tr

Lütfen ülkenizdeki Türkiye büyükelçiliği ya da diplomatik misyonlarına da yazınız.

Paris-Cenevre, 17 Eylül 2021

Yanıtınızda atılan adımlar hakkında bu başvurunun kodunu belirterek bizi bilgilendirmenizi rica ederiz.

İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi (Gözlemevi) 1997'de Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH) ve Dünya İşkenceyle Müdahale Örgütü (OMCT) tarafından kurulmuştur. Bu programın amacı, insan hakları savunucularına karşı baskıyı engellemek veya bu durumlara çözüm üretmek üzere müdahale etmektir. FIDH ve OMCT, uluslararası sivil toplum tarafından hayata geçirilen bir Avrupa Birliği İnsan Hakları Savunucuları Mekanizması olan ProtectDefenders.eu üyesidir.

Gözlemevi ile irtibata geçmek için acil durum hattını arayınız:

- E-posta: Appeals@fidh-omct.org

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

- FIDH Telefon: + 33 1 43 55 25 18
- OMCT Telefon: + 41 22 809 49 39